

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Reus Dissapte 20 d' Agost de 1898

Núm. 3.588

Any XIII

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 1.50
En provincias trimestre. 3.50
Extranjer y Ultramar. 5.00
Anúncios, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals
llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, llibrería Mallofré, carrer Jaquara, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, 80, prop á la plassa de Catalunya (Teléfono 13)

SECCIÓ DOCTRINAL

Endavant las atxas

Ja ho vegeu, ahir també un de nostres articles se va convertir en un geroglífic quina solució no sabem pas si van endevinar los nostres lectors.

Paraules innocents, al parer nostre, foren taxades despiadadament pel llapis vermell y aixó contra la nostra voluntat, nos obliga á parlar de nou de la censura.

Será aquesta y ho dihem formalment, la darrera vegada que 'ns ocupem d' aquesta Senyora majora encarregada per obra y gracia del omnipotent Sagasta de feros anar coixos per una temporada que s' allarga més de lo que era d' esperar.]

Unicament sentim que no poguem donar gust á las nostras autoritats militars, escrivint en la forma innocenta que ells potser desitjarían.

Som regionalistas, som catalanistas, ho hem dit á plé dia y en totes las situaciones, y en la qualitat de tals, hem de distingir dins d' Espanya, diferents rasses, diferents pobles que cada hñ té sa fisomia propia, com té l' seu caràcter, las sevas costums y la seva llengua y aquesta veritat axiomática que fins la mateixa naturalesa la pregona, no podem ser nosaltres qui la callém.

Perque no 'ns hem rebelat contra la bojería d' un poble impresionista, perque la nostra veu no s' ha sapigut ferse escoltar á las alturas desde ahont se disposa de la vida é interessos de la nostra Pátria Catalana, ha arribat época com la actual en que Catalunya per culpa d' altre gent ha vist com s' han tancat bastantes de las sevas fábriques, com s' ha adormit la seva florixent industria y com lo comerç ha quedat poch menos que parat del tot, deixant á bastants millers d' obrers sense feyna y abandonantlos á la més negra miseria.

Ni lo catalanisme ni l' regionalisme son revolucionaris; però tant l' un com l' altre, al igual que ls partits á la madrilenya tenen lo dret d' ocupar-se de la bancarrota que per arreu s' ovira y de cercar remeys ab que curar l' ánima somorta de tot un poble que contempla ab condemnable fredor sa crítica situació.

Y per nosaltres no hi ha cap remey millor que descentralisar tots los serveys de que s' ha fet amo l' Estat.

Hem vist que la Espanya una en l' actual conflicte ab los Estats Units no ha sigut tal nació ni tal pátria: que pera defensar la seva ensenya contra la bandera de las estrellas no ha acudit cap espanyol á donar son nom als banderins d' enganche: y que las notícias que arribavam del teatre de la guerra favorables ó contrarias no produhían cap explosió veritable de satisfacció ó tristesa.

Volém més ensenyansas?

Donchs quin inconvenient hi pot haver pera que aquesta Espanya una y gran se converteixi en varias Espanyas més petites lligadas tots á un poder central y á las demás regions per medi de las relaciones comercials?

Gent nova demana á una la premsa pera regenerar l' abatut esperit nacional: idees noves se volen pera la regeneració d' aquest desgraciat país: y aixó es precisament lo que nosaltres volém.

Encarinyats ab la idea de pátria que tenim inculcada en nostre cor, estém convençuts de que si pe-

rillés la existencia de Catalunya li sortirian més defensors de los que no han sortit á Espanya: enamorats de las nostras regeneradoras idees, tenim la seguretat de que Catalunya administrada per ella mateixa obtindria pel cap més baix dugas vegadas més de recaudació de la que obté l' Govern, sense que necessités fixar aquest número d' impostos y gabelas que matan las iniciativas de la industria y las energías dels agricultors.

Y ab aquest augment de recaudació se podria atendre á obrir nous camins y carreteras, canals profitosos y fins ens arribarian los cuartos pera fer bonas obras de defensa en tots los ports y en las costas nostras en previsió de lo que en l' esdevenir pugui succehir.

Perque tinguemho tots ben present: si aquest general defalliment no s' consegueix reavifíllarlo la Espanya d' avuy presenta tots los símptomas de la Espanya del Rey D. Rodrigo: y lo que sobre aquell regnat nos ha conservat la historia y las ensenyansas que se 'n poden treure més val que las callém.

X. X. y X.

La salvació de Catalunya

En los moments de verdadera crisis en que avuy nos trobém, l' instint social ha portat á tots á buscar los medis de salvar lo que s' pugui; y si tots los espanyols que pensan en mica tenen alguna comprensió de lo que es la vida de las naciones y senten encara alguna aspiració generosa, despullada de las mesquinesas interessadas de casi tots los polítichs, veuen y no deixan de dir que es absolutament necessari cambiar de vida política y administrativa, abandonant lo camí de vergonyosa perdicció á que 'ns ha portat tanta ignorancia, tant orgull, tanta ficció y tanta immoralitat; tots los catalans que tenen una mica de seny y d' amor al país al compendre per instint, los més d' ells sense donárran compte, la necessitat de replegarse tots dintre de sa terra, aunannt sos esforços pera salvarla y salvar-se ab ella, fugen de la política madrilenya á la que consideran causant de tots los mals y s' decantan, quins ja ab ferm convenciment, los restants ab encoratjadora simpatía cap als elements decididament catalanistas.

Y aixó no solzament com á llógica consecuencia per haver tractat lo catalanisme, ell tot sol, ab en Pi y Margall, al ff catalá també, ab elevació, coneixement y justesa las cuestiones colonial é internacional, quin desconeixement per part dels partits madrilenys nos ha portat al estat tristíssim d' avuy, no es per aixó sol. Lo encertat que desgraciadament pera Espanya ha estat lo catalanisme li ha atret com es natural y era just, molts y molt valiosos elements y li ha fet mereixer lo respecte general dels que tenint otras idees, han sigut prou generosos para admirar als que no s' havian equivocat absurdament com ells; pero aquest sol acert no li hauría donat la forsa que ha adquirit ni l' hauría voltat, sobretot, d' aquesta atmósfera de simpatía y d' esperansa que tots los catalans li van creant, si per una part no representés lo catalanisme sentiments que més ó menos ofegats per egoismes y per erros no han deixat, no obstant, de covar sempre en lo fons del cor de tots los fills de la nostra terra y aspiracions que molts d' ells no s' han formulat may á si mateixos, pero que la hi son naturals é instintivas; y si per altra part no hagnés vingut aquest débacle de fetes després de la de las idees de centralisme, d' unificació y de ficcions parlamentarias quinas manifestacions evidents han si-

gut l' escepticisme polítich general, lo desengany dels partits madrilenys, lo retrahiment total de la vida de las classes conservadoras, que per llei sociológica, son las naturalment cridades á dirigirla.

Y per aixó l' catalanisme s' presenta avuy com l' únich factor polítich nou, quina intervenció realment pot esser beneficiosa y trascendental al pervenir d' aquest desgraciat país. Si s' vol entrar en una vida nova cal entrarhi ab lo que representa idees noves, procediments nous, sistema nou; nou, s' entén, ab la novetat de lo que es constant, de lo que es etern com á natural y verdader, pero que apareix ab certa novetat al reapareixer per la forsa llógica de la naturalesa al ferse evidents los resultats d' un prolongat artificialisme.

Pero además de representar tots los darrers aconteixements que han portat á Espanya al punt en que avuy se troba, lo descrédit absolut de las idees, dels procediments y dels homes anti-regionalistas y de demostrar las fatals consecuencias pera ls pobles de viure una vida contraria á la seva naturalesa y de forçarlos á amotillarlos á constitucions que impideixen lo seu lliure desenrotllo y expansió, hi ha que l' catalanisme es á Catalunya la única agrupació que pot realisar aquesta vida nova perque tothom suspira, que tothom demana y que tothom pot realisar, perque tothom es capás de donar.

Aquí al menos, tothom n' está convençut. No hi ha més forsa polítich-social séria que l' catalanisme. No hi ha cap agrupació política madrilenya capás de portar á las classes conservadoras al exercici de las funciones públicas: no hi ha cap programa de cap partit madrileny ab prou prestigi pera inspirar la menor confiança als elements que debó representan aquí l' treball, la inteligencia, l' amor desinteressat al país. Ningú creu en la regeneració del partit lliberal, ni quedantse ab la quefatura en Gamazo, ni en Moret, ni en Montero Rios, ni en Canalejas. Son poquíssims los que tenen alguna esperansa en lo senyor Silvela, y ls pocs que de bona fé n' esperan alguna cosa, fins prescindint de las sevas contemporisacions ab los més escandalosos caciquismes, hi creuen per confiar una mica en las sevas tendencias regionalistas. Dels republicans, tant esmaperduts que casi no comptan pera res, ni dels carlins, á punt per lo que s' tem d' intentar lo *cachetazo* á aquest desgraciat país, no hi ha que parlar; los qui n' eran, segueixen essentho, pero ls darrers aconteixements no han fet á Catalunya ni més republicans, ni més carlins. Apart de la poca confiança que inspiren en general uns y altres, lo sol fet de no poguerse ls probar, sense un tontoll terrible d' incalculables consecuencias, quan tot está ja tant consentit, fa que las classes conservadoras sentin ben poch disposades á esperar ni de Salmerón ni de D. Carlos, la salvació del país.

En cambi, la circumstancia de pogrer realisar lo cambi radical que la nostra vida política y administrativa necessita, sense una transició forta que posi en perill la regularitat de la vida social y económica, fa més simpátich y atractiu al catalanisme. Aquest pot acabar ab lo caciquisme, pot acabar ab la desmoralisació administrativa y política, pot posar fi al sistema insustancial y lleuger de dirigir els pobles per medi del més degenerat dels parlamentarismes, sense necessitat de tocar res fonamental y firo; l' edifici nou se pot comensar sense somoure ls fonaments. Y necessitant material nou, y nou personal, lo catalanisme l' pot oferir ab garantías pera tots, per esser prou amples las sevas idees pera ser susceptibles d' implantació paulatina, que permeteria anar esmenant sos defectes, y estar constituhit, no com un partit tancat y d' es-

trets motllos, sino com una agrupació inmensa, dintre de la qual hi caben tots los que tenen vocació y capacitat pera 'l servey de Catalunya.

Las facilitats que 'l catalanisme ofereix pera la generació de la nostra terra, tant per lo seu hermós y suggestiu programa com per la seva conducta en aquestos darrers anys, més sèria y gubernamental que la de cap altre, absolutament que de cap altre partit, y al mateix temps, tant clara y radicalment definida, li atrauen avuy las simpatías generals, girentse cap á ell totas las esperansas. Al coincidir aquest moviment de la opinió ab sos actius travalls de propaganda y ab sos profitosos esforços pera la seva adecuada organizació, no pot menos de fer aumentar la confiança de tots, y afirmar en lo cor de tots los catalans lo convenciment de que en lo catalanisme y solzament en lo catalanisme hi ha la salvació de Catalunya.

LLUIS DURÁN y VENTOSA.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 19 d' Agost de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroides	GRADU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAD. del cel	OBSER. particular
9 m. 3 t.	768 767	85 83		7.2	Bas	

HORAS d' observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS	
	Maxima	Minim.	Term. tipo		classe	can
9 m. 3 t.	Sol. 49 Sombra 31	20	26 30	S. S.	Cumul	0'9 0'9

Sessió del Ajuntament

Presidida per lo M. I. Sr. Alcalde D. Joseph Maria Borrás y ab assistència dels regidors senyors Vergés, Massó, Nongués, Mas, Jordana, Quer y Briansó, tingué lloch ahir á las dotze del mitj dia la de 2.ª convocatoria.

Se llegí y aprobá l' acta de la anterior.

Se doná compte de una instancia de la Societat Latiuele y Coca, demanant ajuda al Ajuntament pera la instalació de palomillas ab destí al servey públich d'...

Quedá aprobat un dictámen de la Secció de Foment y Ayguas proposant medis pera aprofitar millor l' aygua de las minas de Maspujols.

Se doná compte dels legats beneficis que deixá D.ª Francisca de Bofarull, entre 'ls quals ne figura un per la Casa de Caritat y altre per l' Hospital.

Los hereders demanan en virtut de rahens que alegán que l' Ajuntament rebaixi un 50 per 100.

S' acordá que aquesta petició passi á una secció composta dels Advocats del Municipi pera que donquin dictámen.

Y acabá 'l despaig ordinari.

S' acorda adquirir, á proposta de la Presidencia, una bomba en lo pou de la casa de la Caritat, quin cost se calcula en 891 pessetas.

Lo Sr. Quer excita á la secció de Foment á que anuncihi 'l concurs pera provehir la plassa d' Ingenyer industrial municipal. Aquesta proposició passá á la secció ab la esmena del Sr. Vergés pera que aquest càrrech sia retribuít.

Lo Sr. Nongués recordá sa proposició de que s' invités al Dr. Almena pera que fassi algunas inspeccions en nostre terme municipal y 'ls de la rodalia pera veure si 's pot trobar aygua com á Alicante.

S' acordá que se l' invitaría.

Y no haventi cap mes assumpto de que tractar s' aixecá la sessió.

També ahir feu una calor que no 's podia aguantar.

Mentres tant una pluja no vingui á refrescar la terra está vist que la gent de ciutat s' ha de resignar á quedar restida quan menos se pensi.

Demá en la Societat «La Palma» hi haurá funció dramática, posantse en escena dugas obras no representadas encara en aquesta ciutat.

Las casas navieras de Barcelona se disposan, un cop ha sigut aixecat lo bloqueig de las Antillas, á reanudar las relaciones comerciales.

A la Trassatlántica s' esperan ordres de la Direcció pera emprendre novament y aviat los viatjes. La situació dels seus barcos es actualment la següent:

«Antonio Lopez», «Alfonso XII», «Santo Domingo» y «Isla de Mindanao». —Perduts durant la desgraciada campanya ab los yanquis.

«Méjico» y «Panamá». —Apressats per nostres enemichs; lo primer entrá en la capitulació de Santiago de Cuba.

«Buenos Aires», «Ciudad de Cádiz» y «Alfonso XIII». —Son creuhers auxiliars anexas á la marina de guerra espanyola y per consegüent s' ignora 'l seu parader.

«Montevideo», «Colón», «M. L. Villaverde» y «P. de Satrustegui». —Se troban á Santiago de Cuba embarcant tropas capituladas.

«Alicante», «Isla de Luzón» y «Isla de Panay». —En viatge de Santiago de Cuba á la Península repatriant tropas.

«San Francisco», «San Ignacio», «León XIII» y «Covadonga». —En viatge de la Península á Santiago de Cuba en busca de tropas capituladas.

«Montserrat». —En viatge comercial de la Habana á la Península.

«Reina María Cristina». —Se troba en un port de Cuba; se suposa á Centfochs.

F. Prats y Companyia. —Ha obert ja registres pera Canarias y Antillas, admetent càrrega en son barco «Miguel Gallard» que 's troba en lo port de Barcelona. Los seus altres barcos «Puerto Rico», «Juan Forgas» y «Berenguer el Grande», arribaren lo 15 de Juliol á Marsella, en quin port se troban actualment netejant sos fondos. Dintre d' uns cinch ó sis dias fondejarán los tres en lo mateix port. Lo «Gran Antilla» se troba desde 'l dia 21 d' Abril á Sant Joan de Puerto Rico, quin port abandonarà aviat ab destí al de Barcelona.

Pinillos, Izquierdo y Companyia. —També ha obert registres pera sos vapors, que 's troban en los ports següents:

A Barcelona, lo «Martin Saenz», «Miguel M. Pinillos» y «Condre Wifredo», tenint l' últim d' aquests vapors senyalada la seva sortida 'l dia 25 pera Puerto-Rico, Habana y Veracruz.

«Pio IX». —Se troba á la Habana, desde qual port rendirá viatge á Nova York.

«Catalina». —Se trobá á Nova York declarat, com diguerem, lliure mitjansant fianza metálica. Dintre poch tornarà á la Península.

«Barcelona», «Cádiz» y «Manila». —Han sigut venuts després de la declaració de la guerra.

Fills de J. Jover y Serra. —Dintre poch reorganizará 'l servey ab sos dos trasatlántichs, del quals, un, lo «Miguel Jover» continúa á Nova York, pendent del fallo del Tribunal Suprem yanqui, estant faltats per complert de fonament los rumors «escampats» d' haver sigut posat en llibertat; y 'l «J. Jover Serra» 's troba á Marsella, á qual port arribá 'l dia 20 de Juny últim.

Tintoré y Companyia y la casa J. Serra y Font no han interromput lo servey. Los barcos de la primera casa 's troban:

«Turia», sortí 'l dia 15 de Barcelona cap á Valencia y Liverpool.

«Francolí» sortí 'l dia 14 de Vigo cap á Cádiz y escalas.

«Tintoré», sortí 'l dia 15 de Liverpool cap á Barcelona y escalas.

«Tordera», arribá 'l dia 3 á Liverpool.

En totas las Administracions de Correus d' Espanya ha aumentat considerablement la circulació de las targetas postals, á causa del augment del sello de guerra.

En virtut de recentis reals ordres s' ha disposat que regressin á la Península las forssas de las diversas armas y cossos que sortiren á reforzar las guarnicions de Balears y Canarias.

Además se disposa la incorporació á estandarts de la bateria del nové regiment montat d' artillería, devent emprendre aviat sa marxa cap á Barcelona.

Diuhes de Ciudad Real que son varis los comerciants d' aquella plassa que están adquirint blat pera enviarlo al extranjer en quant se suprimeixin los drets d' exportació.

En lo teatro Romea de Barcelona s' estrenará durant la vinent temporada un drama de D. Angel Guimerá titulat «L' ánima de la terra».

Está procedintse á la acunyació de las Medallas-Premi de la Fira-Concurs Agrícola de Barcelona y oportunament s' avisará lo dia en que los expositors hagin de recullirlas en la oficina corresponent.

Lo recandat ahir per concepte de Consums puja á 862'85 pessetas.

ESCORIAS THOMAS. —Végis l' anunci de la quarta plana. Diríjirse á casa Gambús, carrer de Vilá Bou) 12.

Cedaceries

La Mare de Deu

En la anterior cedaceria se patí una omisió que crech convenient esmenar, á fi de que no 's creguj algú que 's deixá sense sentit expressament. Al parlar de las faltas en que incorregué 'l corrector de la composició «Los segadors d' ara», los caixistas s' empassaren algunas ratllas. Deya jó:

Primera: no tenía cap necessitat de destruir una assonancia, cambiant la terminació d' un verb que treu nas fora del vers:

«Los vents que poden perdre la cullita res poden fernos si á segar *cuytem*...»

y no *cuytem*, que será tan gramátich com se vulge, pero es horrorosamente lleig quan, com aquí, juga ab temps.

Segona: tal volta per inadvertencia s' ha deixat aquest grop:

«Al entorn en repós farém cantades, y á les hores, si cau forta tempesta, será sols per la terra *assahonarnos*...»

Lo demás ja está be: passém avant.

Una de las cosas que en lo que s' anomena modernisme ha lograt fer sortir de solch á la gent velle, es la desharmonía: una poesia en versos de diferents mides, sense estrofas, resultant ritmes tau capritzosos que l' esperit s' hi pert.

Tinch de dirho ab tota franquesa: en catalá s' han escrit poesías ahont aquesta falta d' art, ó d' artificio si 's vol, es tant y tant patent, que 'ls sentits se m' han rebelat; y avans de poder avalorar la obra artística en conjunt, he tingut d' aclucar los ulls y taparme las orelles, temerós de perdre 'l meu llavi, com diuhes nostres vehins.

De la extravagancia no cal parlarne; perque no es modernista; per lo antiga podríam ben be anomenarla clássica. Podria citarne algunas com á mostra de que aquesta flor ingrata es de tots temps y de tots los climas.

Pero aquí, en las duas poesías premiadas enguany ab la Englantina y la Viola, no hi es aquesta extravagancia. Lo ritme d' una y altra composició es molt corrent, gayre be clássich en la primera, ben popular en la segona.

Lo ritme dels «Segadors d' ara» recorda 'l bellissim respost de la cançó popular «Los Segadors», ufanosa, riatltera, filla lligítima d' aquest sol esplendorós que esberlá las rocas y las fa espletar perque sia més majestuós y mes complert l' himne á la vida:

«Seguen á ran! en un suplet
«Seguen á ran, que la palla va caralmito
«Seguen á ran!»

En quant al ritme de «La Mare de Deu» no pot ser més tradicional, més regular, més al alcans de tothom. La cansoneta qui no l' ha sentida cantar? Es tan nostra com «Lo Noy de la Mare», per no dir més.

Si en «Los segadors d' ara» lo Consistori hi vegé hi sentí «la més fonda intenció patriótica que la ha inspirada; si li fou recomanable» la manera nova d' expressar aquell sentiment, «y ab gust, premiantlo, condemnava», certa ressabís passats de moda que semblavan consagrats per l' ús de nostra festa; si, en una paraula, vegé en la composició un pur patriotisme, un patriotisme veritat, compost no ja de negacions sino d' afirmacions, un patriotisme positiu; al premiar «La Mare de Deu», anoh que no sia tan explicit, calificant la composició de «delicada y sentida» demostra sens dupte que hi trobá totas las bonas qualitats de la poesia mística, pero d' un misticisme pur, fonamentat arrelat no solzament en la conciencia del poeta, sino en lo cor del poble mateix, y tant y tant encarnat en éll, que 's podria dir que 'l poeta no ha fet més que llegir en aquest màgich llibre y recitar de cor lo que hi ha après.

Los que passen los ulls per aquesta composició y sols hi veuhes una trivial joguina; los que son incapassos de sentir com lo poeta la cansó d' amor d' aquesta Mare, destinada á redimirnos á tots; ni dret tenen á emetre juhi; es més sa opinió contraria ns aferma en la nostra opinió favorable.

Pero 'ls capassos de sentir proclaman y regoneixen la sobirana missió de la Verge, desde las papallones que al véurela passar *quan era aixiqueta* encare:

«Fentli de corona
veltavan son cap,
á las estrellas del cel y á las flors de la terra, puig

Totes les estrelles
la 'n volen seguir,
y obrint los seus calzers
las flors del camí,
somiuhes y gosans

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona
 5:04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y tercera.
 8:56 m. exprés, primera y segunda dimars, dijous y diables, (Per Vilanova).
 12:41 t. mercancías, segunda y tercera.
 1:57 t. correo (per Vilanova).

De Barcelona á Reus
 5:25 m. (per Vilafranca).
 9:46 m. (per Vilanova).
 1:58 t. per id.
 7:39 t. exprés (dimars, dijous y diables).

De Reus á Mora
 9:33 m. — 1:04 t. — 3:40 t. — 7:19 y 9:57 mit.

De Mora á Reus
 4:24 m. — 8:00 m. — 12:05 t. — 6:04 t. — 7:36 n.

De Reus á Tarragona
 8:30 m. — 9:47 m. — 2 t. — 7:04 t.

De Tarragona á Reus
 7:30 m. — 12:25 t. — 4:30 t. — 8:20 n.

De Reus á Lleyda
 3:40 m. — 5:23 t.

De Lleyda á Reus
 5:50 m. — 3:50 t.

De Reus á Vimbodí
 1:28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus
 9:53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia
 9:30 m. y 11:30 n.

De Valencia á Tarragona
 11 m. y 6:30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d'arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8:30 m.
 De Barcelona (per Tarragona) 8:30 m.
 De id. directe 10:30 t.
 De id. id. 1:30 t.
 De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendit de Lleyda) 7:30 t.
 De Madrid y Zaragoza 2:30 n.
 De Lleyda y Huesca 7:30 n.

NOTA: Los correos para Filipinas sortiran de Barcelona lo 7 y 27 de Noviembre y 15 y 19 de Diciembre del current any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheizen tropas de refors á Cuba, portant també correos.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5:00 m.
 Pera id. á las 2:00 t.
 Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens. 5 m
 Pera id. id. id. (per idem) á las 2:00 t.
 Pera Tarragona, directe á las 7:00 m.
 Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8:00 m.
 Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1:00 t.
 Los pobles servits per peatons á las 9:00 m.

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que s deposita en los buxos després de la sortida del correo de Madrid, se dona á sortida á las 7 de la nit per Tarragona.

Ferrocarril económic de Reus á Salou

Servey de trens de viatgers que regirá desde 1 de Juliol de 1898

SORTIDAS DE REUS		SORTIDAS DE SALOU	
Mati		Mati	
Tren núm. 2 á las	4:10	Tren núm. 1 á las	4:56
» » 12 »	5:45	» » 11 »	6:30
» » 14 »	7:20	» » 13 »	7:21
» » 16 »	8:09	» » 15 »	8:10
» » 4 »	9:06	» » 19 »	10:01
» » 20 »	10:48	» » 3 »	10:49
Tarde		Tarde	
Tren núm. 22 á las	12:35	Tren núm. 25 á las	2:33
» » 6 »	2:32	» » 27 »	3:19
» » 26 »	3:18	» » 29 »	4:03
» » 28 »	4:02	» » 31 »	4:47
» » 30 »	4:46	» » 33 »	5:31
» » 32 »	5:30	» » 35 »	6:10
» » 34 »	6:18	» » 37 »	7:00
» » 36 »	6:59		
Nit		Nit	
Tren núm. 38 á las	7:48	Tren núm. 39 á las	7:49
		Tren núm. 41 »	8:41

Tránvia á vapor desde la estación del ferrocarril fins devant del carrer Glosa de Mestres.

SERVEY DE TRENS COMBINATS QUE REGIRÁ DESDE 1 DE JULIOL DE 1898

Sortidas de la Estació
 Mati: 5:25 6:59 7:50 8:40 10:32 11:20
 Tarde: 3:06 3:45 4:29 5:13 5:59 6:45 7:28

Sortidas del carrer Glosa de Mestres
 Mati: 5:40 7:12 8:00 8:45 10:40
 Tarde: 12:30 2:15 3:12 3:56 4:41 5:26 6:12 6:55 7:44

Observacions: Los dias festius á més dels trens indicats en lo present cuadro sortiran de la estació á las 2:10 y del carrer Glosa de Mestres á las 1:39. Las horas se regiran per lo meridiá de Madrid, Reus 1 de Juliol de 1898.

PERA ADOB DE TOTES LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT COM ADOB POTASSICH

GARANTIZADAS PURAS SOLUBLES AL CITRAT SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA, SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA, KALITA, ETC.

Lo més económic, lo més efíca, lo més durader, baix garantía del Sindicat de ventas de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIÓ GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOE Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA